

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistratevs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XXXIII. De statu Monarchico asserendo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

ad mutationem ducere possint, tutus esse queat. Regnum arcanis suis se aduersus optimatum plebisque conatus tueatur: Aristocratica ditio aduersus plebis & regna affectantium molimina: Democratica Resp. aduersus tyrannidem cogitantes, & optimatum philautias. de quibus pauco sermone differere visum.

CAPVT XXXIII.

De statu monarchiæ asserendo.

IN primis eum qui regnat, curare oportet vt populus sciat, credatvè legitimo eum titulo regnare. etiam ij qui regna per nefas occuparunt, semper prætexere soliti sunt titulum aliquem, & colorem querere. Sylla, Cæsar, Augustus etiam post inuasam Remp. Dictatoris, Consulis, Principis, Tribuni, aliaque nomina alij per leges & senatusconsulta dari sibi voluerunt. etiam ea lex quæ de Imperio Principis lata dicitur, quâ populus ei & in eum omne imperium suum & potestatem concessit, eam in causam lata est: siue sub Augusto, siue sub Vespasiano, seu quandocūque lata est. sic & apud Tacit. lib. 1. *Annal.* Galba loco, inquit, *libertatis erit, quod eligi cœpimus.* & populum simul demulcendo, & titulum suum ostentando.

1.
Qui regnāt
laborent vt
iusto titulo
credantur
regnare.

Et in electionibus quidem solite Principum artes sunt infatuare plebem, specie recusantium, quod maximè ambiunt. ita Augustus apud Tac. lib. 1. *Annal.* & Tiberius apud Sueton. *quasi coactus, & querens miseram & onerosam sibi iniungi seruitutem, recepit Imperium; nec tamen aliter, quàm vt depositurum se quandoque spem faceret.* & apud eundem Otho, *quasi raptus è publico, & suscipere Imperium vi coactus, gesturusq̃.*

2.
In electio-
nibus specie
recusantiū
ambiant.

Accendit ea dissimulatio plebem, vt impensius velit ei deferre honores, quem credit inuitum. & iustius imperare creditur qui rogatus est quàm qui ambiuit. semper tamen siue electus Princeps sit, siue coactus, id agendum est, vt populo constet, bono eum iure imperare. qua in re nec præcones diuini verbi officio suo deesse velim, quin populum admoneant, & scrupulis coërceant, sicubi vel seditio, vel bellum timetur.

Debent exinde Principes introspicere suorum voluntates & ingenia, discernere contumaces ab obsequiosis, contumaciæ suspectos, feroces, turbidos, & plusquam ciuilia agitan-
tes, popularibus studiis inhiantes dominationi, aut non

3.
Genis suæ,
& singulo-
rum genitū
noscent.

ferentes imperatorium nomen, opes nō mediocres parantes, & elatos supra modum hominis priuati notare, minuere, etiam honoribus delatis exhaurire, & si opus specie honoris ablegare: modestos, obsequiosos, seruitio promptos attollere, plebem porrò, ac vulgus occupatum semper tenere, otium auferre, artificijs, mercimonijs, etiam bello destinere.

4. Patricios porrò non nimia, neque nimis duiturnâ potestate attollere. *Ideo, inquit Cassiod. antiquitas dignitatem prouinciarum voluit annuâ successionem separari, ne diuturnâ potestate vnus insolesceret.* quin & Augustus Consules deposito Magistratu quinquennium in vrbe manere voluit, antequam in decretam prouinciam abirent. vt nimios fortè animos ex potenti Magistratu conceptos interim deponerent. cùm olim à consulari dignitate in sortitas prouincias irent. Eadem causa fuit, cur Præfecti prætorio potestas, quæ proxima sceptro fuit, atque olim militaribus viris demandari consueta, iure-consultis & togatis hominibus delegata postmodum fuerit.

5. Quare & Mæcenas antea Augusto suaserat, vt ex equitibus tantum Præfectum prætorio eligeret. ne quis magnâ nobilitate simul, & potestate fretus, ansam arriperet aliquid in Principem machinandi vel se ipsum efferendi. vt Pipini & Capeti. si enim persuasum est iudicio Taciti 4. *Annal. optimos quosque mortalium altissima cupere: facile sibi Principes rationem Iouiniani persuadere debent. de quo Marcellinus lib. 25. vt sub initia se firmaret, Maltarcham, ex familiaribus negocijs agentem etiam tum in Italia, Iouino iussit succedere armorum Magistro per Gallias. gemina vtilitate præspectata, vt & dux meriti celsioris, ideoque suspectus, abiret è medio: & homo inferioris spei ad sublimiora prouectus, auctoris sui nutantem adhuc statum studio fundaret ingenti.*

6. Igitur cùm vlla ratio periculi subest, in legendis Magistratibus sequatur causam promoti apud Tacit. l. 6. Sabini, quod par negocijs, neque supra erat. & Agricola; quia par videbatur, & in eo nihil compositum in ostentationem. nam industria ac vigilantia haud minus noxia sunt, quoties parando regno finguntur.

7. Sed & iterum vt non nimium attollere, ita neque nimium iacere nobiles olim, atque diuites pati debet Princeps: *Difficile est, inquit Arist. 5. polit. pauperes, qui diuites fuerunt, aut nati sunt ex diuitibus, res nouas non moliri.* vnde Tiberius census Senatorum iuuit. Messallæ in singulos annos quingenta sestertia obtulit. Aurelio Cottæ & Anterio Antonino annuam pecuniam statuit, quamuis per luxum auitas opes dissipassent. Otthoni ad imperium tendenti

denti assignat Tacitus inopiam vix privato tolerandam. de Sylla: Sylla inops, unde præcipua audacia. vt è conuerso vult idem lib. 11. Annal. caueri vim atque opes Principibus infensas.

Sed & illud generatim rectè monet Arist. 3. polit. c. ult. vt 8. Principes tales circa se habeant, qui non eorum tantum sint amici, sed & status præsentis. adeoque erga omnes ita se habeant temperatâ dominatione, vt se, eamque omnibus gratam faciant. vnde apud Suetonium Augustus omnino nixus est, ne quem noui status pœniteret.

Vim temperatam dii quoque prouebunt

In maius.

Si quos Princeps externos inter amicos adsciscat, neque functionibus, neque opibus nimis attollat. nihil enim potentius ad inuidiam, ciuium indignationem, & pericula seditionum.

Magistratus annuos præsertim maiores in Repub. Romana olim fuisse constat; tribus maximè de causis. nam cum in senatu propositum esset, ne in quinquennium Magistratum comitia haberentur; in dicendis sententiis has refert Tacitus 2. Annal. Superbire homines annuâ designatione; quid si honorem per quinquennium agitent? item: Vix per singulos annos offensiones vitari, quamuis repulsam propinqua spes soletur; quantum odij fore ab his, qui ultra quinquennium proiciantur? Itaque duæ causæ erant in iis, qui Magistratû obtinuerant, vel repulsam tulerant. sed tertia simul Principem respicit. quam Cassiodorus ita explicat, vt multorum prouectus gaudia reperirent. multi scilicet per frequentem mutationem beneficiis Principalibus obstringerentur. Quam ob rem Augustus multa noua officia instituit, vt plures Reip. partem caperent à Principe. Idem consilium fuit Constantino, ac aliis, qui penetrarunt iudicium Aristotelis polit. l. 2. c. 7. quare haud dubium erat, inquit Tacit. eam sententiam altius penetrare, & arcana imperij tentari. tum ob causam quam diximus, tum meo iudicio maximè; quod consulares & similes Magistratus, si quinquennales fuissent, magnos ex diuturnitate animos suggerere poterant contra principatum. quod verabatur Augustus. & idcirco Arist. Laconum Remp. reprehendit, quod & diurni simul, & cum magno imperio Magistratus essent. quod de alio genere Liu. lib. 4. libertatis magna custodia est, si magna imperia diuturna esse non sinas, & temporis modus imponatur quibus iuris non potest. & lib. 9. triennium & sex menses ultra quam licet Emiliâ lege censuram geram, & solus geram. hoc quidem iam regno simile est. Atque hæc ita, nisi neque per natales,

N n 4

neque

neque per opes, neque per eminentem industriam quicquam periculi timendum sit. quo fortè consilio in pluribus Tiberius iurisdictiones continuauit.

11. Enimuero auertendis horum magnorum conatuum periculis non parum expedit, certus ut sit successor, & heres Imperij. apud Tac. Augustus sic cohiberi prauas aliorum spes re-
Heres principatus certus sit.
bat. sic plena Caesarum domus, iuuenis filius, nepotes adulti, moram cupitis Seiani adferebant, ideo Augustus à Tiberio Germanicum adoptari iussit; ut pluribus munimentis insisteret: ideo apud Curt. l. 10. malum de monarchia Alexandri omen; sine certo regis herede, sine herede regni, publicas opes ad se quemque tracturum. quare quod imperium sub vno stare potuisset, dum à pluribus sustineretur, ruit. sed tamen quia suspectus semper inuisusque dominanti est, quisquis proximus destinatur, Tacit. 1. histor. sæpè consilium patris, quod Papinianus proponit l. 77. D. de leg. 2. sequendum est, Mando inquit, filie meæ pro salute sollicitus ipse, ut quo ad liberos tollat, testamentum non faciat. ita enim poterit sine periculo viuere.

12. Quare & illud ad imperiorum manifestam ruinam vergit, si principatus in plures secetur. quæ res Bertholdos Comitibus Louanienfibus olim pares omnino perdidit nam in plures diuisa
Principatus non diuidatur.
provincia claritas familie per inopiam rei familiaris obsoleuit. eaque adeo post modum increuit, ut scissum sæpius dominatum singuli diuendiderint, seu alias exciderint. ut eo nomine nemo iam antiquam claritudinem præ se feras. satius olim Germani apud Tacitum omnia prædia vni deferebant, reliquis cum pecuniola abire iussis. quod salubriter hodie plures seruant gentes præsertim in Principatibus, lege etiam lata ne secari vnquam possint (ut sacrosancta semper apud Gallos terra Salica fuit.) quin & si vni plures obtigerint Principatus, Dominatus, regna ne in posterum distrahantur. sic diuino consilio Hispaniarum regna coaluerunt, Belgicæ ditiones connexæ sunt, & nuper à Iacobo Anglia, Scotia, Hibernia in vnum vinculum nomenque magnæ Britannicæ contractæ; atque olim Pannoniæ, & tot diuersorum nominum ditiones in ius & nomen Hungariæ coniunctæ. omitto Principum pactum quo deficientibus alterutri liberis alter succedat. quod Hungariæ, & Bohemiæ sub Ferdinando I. cum casus à Turco esset Ladislaus, salutare fuit.

13. Id porro, si coniungi per leges regna Dominatusue non
Potius diuisi iungantur.
 possint in vnam monarchiam, tamen saluberrimum semper fuit,

fuit, iis pactis connectere, quibus omnium heres vnicus semper habeatur, neque distrahi vnquam possint regiones.

Quin & insuper id agendum, vt ita fœderentur in mutuam defensionem, vt nulli hostis insultet, quin altera ditio æstimet se id pati: & ad eum propullandum viros, viresque conferrat, conuento numero, & ære. 14.

Fœderibus
in mutuam
defensionē.

Iterum principatus eneruatur si Resp. geratur multorum imperiis. *vim principatus asserit Salustius resolui cuncta ad senatum vocando, id est, arbitrium illius: vt sciscat, vt decernat. quod non pertinet, quod Principis auctoritate fit, aliorum consiliis habitis. nam ibi salus vbi multa consilia. Non exercitus, inquit Micipsa apud Salustium, neque thesauri praesidia regni sunt, sed amici. & Theodos. & Valent. in l. 8. C. de leg. Bene cognoscimus quod cum vestro consilio fuerit ordinatum, id ad beatitudinem nostri imperij, & nostram gloriam redundare. Cauendum est tamen Principibus, ne consilij nomine arbitrium rerum ad se aliqui trahant. quo errore Corona Gallica ad ministros Regum non semel delapsa est. ac primò quidem postquam diu nutasset, & Carolus Martellus aliquando quasi oblatā occupare renuisset, non regnare, sed Regibus imperare malens, id est, vmbra & nomine Regi relicto, summam rerum ad se trahere. sic initio Vitellius praemisit, inquit Tacitus, in urbem edictum, quo vocabulum Augusti differret, Caesaris non reciperet, cum de potestate nihil detraheret.* 15.

Arbitrium
penes Prin-
cipem solū
fit, etsi plu-
rium consi-
liis utatur.

Nefas apud Romanos fuit priuato ad exercitum vel senatū scribere. Miserat, inquit Tacitus lib. 3. Mutianus epistolas, quae materiam sermonibus praebueret. si priuatus esset cur publicè loqueretur. potuisse eadem paucos post dies loco sententiae dici. & iterum: litteras ad exercitum tanquam accepto principatu misit. & i. histor. recitatae Fabij Valentis epistola ad Consules scriptae, haud immoderate: gratior Cacinnæ modestia fuit, quod non scripisset. Iterum nec licuit militem donis, populum annonā pellicere, praetorianos largitionibus ambire, praemiis aut stipendiorum augmentis. ideoque Tiberius de Gallione, *Quid illi cum militibus, quos neque dicta Imperatoris, neque premia nisi ab Imperatore accipere par esset? quae attingere noluit Iulianus. ne videretur, inquit Marcellin. id affectasse, quod sibi soli deberi Augustus existimabat.* apud Curt. l. 6. Philotas ecquis è vobis corruptus est donis, quem ducem, quem praefectum impensius colui? Herod. in Commodum: *Celebrato funere Marci visum est & amicis Commodum adducere ad exercitum, vt & milites alloqueretur, & (qui nouis Imperatoribus mos est) pecuniis elargiendis ipsorum* 16.

Ad senatū,
ad exercitū
scribere ne-
mini licuit,
aliāque re-
regias no-
tas usurpa-
re.

Philotas
ecquis è
vobis
corruptus
est donis

ipforum animos sibi deuinciret. Eodem pertinet constitutio Marciani C. de Consulib. ne pecunias spargant: Theodosij, nequis titulos & vela regia suspendat (Regiæ enim Maiestatis est, ait l. 1. C. ut nemo priuat. &c.) & Valentis C. de vestibus holob ne quis auratas vestes gerat, ne quis holopurpuras. quæ (l. 4. C. eodem) soli Principi eiusq; domui dicantur. purpura enim Maiestatis infigne erat. inde qui Imperatorem salutabant, sacram purpuram adorare dicebantur. l. 1. C. de apparit. præfec. prætor. vt ne quidem alteri licuerit inscriptione purpureâ vti. l. 6. C. de diuers. rescrip. vbi ea res tyrannico spiritui ascribitur, & capite punitur.

Iterum regiū est nobiles ab epistolis, libellis aut rationibus habere. vnde Tacit. l. 15. Annal. de Iunio Torquato; iussi accusatores obicere eum nobiles habere, quos ab epistolis & libellis & rationibus appellet. nomina summa curæ & meditati, &c. quâ ratione sub imperio Germanico tam multi Principes speciem Supremorum apud suos, atque exteros obtinuerunt, institutis per ditiones suas tum militaribus, tum ciuilibus officiis, sub iis nominibus, quæ omnia regnorum munia, dignitates, officia referant. In eaque re semper excelluit Domus Burgundica. parum abfuerunt Brabanti, & Flandri. Iudas Machabæus inchoando Imperio l. 1. c. 3. Mach. constituit duces populi, tribunos, centuriones, & pentacontarchos, & decuriones.

17. Eodem pertinet nimis splendide ædificare palatij arcisue iustar: tribunal militare extruere, conscendere, sedere in clypeo, excubiis, armis, comitatu militū cingi. Erat, inquit Tacit. l. 3. Annal. de Pisone, Inter irritamenta inuidiæ domus foro imminens festo ornatu, conuiuiumq; & epulæ, & celebritate loci nihil occultum. Idem 15. Annal. Nero iubet præuenire conatus Consulis, occupare velut arcem eius, opprimere delectam iuuentutem, quia Vestinus imminentes foro ædes, decoraq; seruitia, & pari etate habebat. & 1. Annal. Excubiæ, inquit, arma cetera, aula, miles in forum, miles in curiam comitabatur. & Herodian. de Gordiano, sequebatur ipsum principalis pompa omnis, milites quicumq; aderant, iuuenesq; urbani procerâ staturâ, ad eorum similitudinem, qui Romæ Imperatorem comitantur; virgæ item laureatæ, quo insigni Principes à priuatis dignoscuntur. prætered ignis de more præferebatur, &c.

18. Militiæ gloria, & auspicia ad solum Principem referantur. Craterus, inquit Curtius, lib. 6. omnibus præparatus, regis expectabat aduentum, captæ urbis titulo cedens. & Agricola. apud Tacit. nunquam in suam famam gestis exultauit. ad authorem & ducem, vt minister fortunæ referebat. & iterū Curtius, ibid. Alexander hostes vinci

voluerat Antipatrum vicisse tacitus quidem indignabatur, sua dem-
ptum gloriæ existimans, quidquid cecisset aliena, & reuera ita res
habet. imminuitur Principum existimatio, quantum alteri
ex gloria ascribitur. nec immerito Tiberius bellica Germanici
gloriaangebatur.

Præterea aliorum Principum effigies colere, Maiestatem 19.
minuit. de Agrippinæ & Neronis effigie à P. R. in vexilla sum-
ta Tiberius criminatus est, nihil reliquum esse, nisi vt caperent ferru,
Aliorum Principum effigies ne colantur.
& quorum imagines pro vexillis secuti forent, duces, Imperatoresq; deli-
gerent. Idemq; Tiberius impatienter tulit pro Nerone etiam
& Druso à Pontificibus vota suscepta, quod soli Principi com-
petere videatur. l. 1. C. de oblat.

Iterum rectè Cæsar sanxit ne quis cuius maior annis viginti plus 20.
triennio continuo Italia abesset: ne quis senatoris filius nisi contuberna-
lis aut comes Magistratus peregrè profisceretur. & Augustus apud
illustres sine principis consensu ne peregrinentur.
Dion. edixit omnibus senatoribus, ne quis eorum peregrinaretur, extra
Italiam iniussu suo. clarissimis & spectabilibus sine comite
discedere licuit, illustribus non licuit. quod sit horu potentia
periculosior. l. 15. C. de dignit. Rursum Augustus apud Tac.
l. 2. Annal. inter alia dominationis arcana, vetitis nisi permissu ingredi
senatoribus aut equitibus Romanis illustribus, seposuit Egyptu; ne fame
urgeret Italiam, quisquis eam prouinciam, claustraq; terræ, ac maris,
quamuis leui præsidio, aduersus ingentes exercitus insedisset.

Quare & merito suspectus est quisquis externos frequentat, 21.
& præsertim cum exulibus familiariter versatur. aliò respice-
re, quàm ad suum orbè rectè creditur. quomodo Pompiliano
Cum exteris aut exulibus nemo sit familiaris.
apud Sueton. crimini fuit, depictum orbem terræ in membranas,
concionesq; regum, ac ducum ex T. Livio circumtulisse, & seruis nomina
Magonis & Annibalis indidisse.

Cui etiam necis causa fuit habere imperatoriam genesim. 22.
nam ex temporu illoru ratione est illud Tertulliani, 35. Apol. Neque in
genesim aut annos imperatorios inquirat.
Cui opus est perscrutari super Cæsaris salute, nisi à quo aliquid aduersus
illam cogitatur, vel optatur, aut post illà speratur, aut sustinetur? nam
ea etfi vanissimi cuiusque ludibria, tamen credulos animos sæpè
ad scelus instigant. Ad extremum, inquit Sueton. Telephus quasi
debita sibi fato dominatione, & Senatum & Augustum aggressus est.
adeoque inter crimina obiectu apud Tac. l. 12. Annal. Chaldeos
magos, & Appollinis Clarij simulacrum super nuptiis Imperatoris inter-
rogatum. & Scribonianus in exilium actus, quasi finem Principis per
Chaldeos scrutatus quare ille rectius; Caue, inquit, ne quando de
statu Reip. vel de vita Romani Imperatoris aliquid rogatus, respondeas.
faltem

saltem vaticinia nisi apud Principem nemo profiteatur. quo nomine Alexander Aristandrum apud Curtiū lib. 7. increpat. quanquam nec hoc extra periculū; si quid sinistri portendant. vt aliās expertus est Tichus Braius; qui apud Danię regem professus erat, ex genesi eius indicia dari, quōd si bello contra Cæsarem se implicaret, eum regno exigendum. quem ideo ipsum Rex regno prius exegit. Huiusmodi diuinationes rectè à iure prohibitae sunt l. 6. c. de malefic. quippe ipsam propemodum pulsant Maiestatem l. 7. c. eod. & iudiciariam astrologiam seuerè damnauit Sixtus V. in bulla Cœli & terra. Ideoque pluribus constitutionibus, tum Ecclesiasticis, tum Principum nostrorum vetitum est super salute Principis, Reip. victoriis, cladibus, concertationes, aut sponsones facere.

23.
Corporis
custodes ha-
beat prin-
ceps.

Conuenit etiam præsiidiis, & corporis custodibus Principem esse munitum. quia *parum tuta est sine viribus Maieestas*, Liu. lib. 2. præsertim principatus nuper armis quaesitus, armis tenendus erit. quo nomine Mæcenas Augusto suauis, vt duos præstantissimos ex Equitibus qui præsidio præessent, fumeret; & essent qui eius custodiam gererent. Romulus trecentos Celeres & bello, & pace habuit. nec hodie sunt Principes, qui non habeant corporis custodes armatos. & prudentissimi olim vel instituerunt, vel retinuerunt.

Catilina coniurationem apud Florum l. 1. ausus est, quod in extremis mundi finibus arma Romana peregrinabantur. & Salustius, In Italia, inquit, nullus exercitus, Pompeius in extremis terris bellum gerebat.

24.
Coercen-
dumne in-
fra fines sit
imperium
deliberet.

Quæ etiā ratio facit vt Tiberius Augustus aliiq; de coercendo eo intra terminos cogitarint, ne, vt testatur Dion. si Imperium dilatare voluisset, id difficilius tueretur; facilius etiā partū amitteret. & verissimè Curtius in lib. 4. graue Imperium, difficile est continere, quod capere non possis. vidēsne vt nauigia quæ modum excedunt, regi nequeant? nescio an Darius tam multa amiserit, quia nimia opes magna iactura locum faciunt. facilius est quædam vincere. quàm herculè expeditiùs manus nostræ rapiunt, quàm continent!

25.
Vrbem Im-
perij Sedem
nō omittat.

Vrbem etiam & sedē Imperij sui Princeps non faciliè omittere debet. vt Augustus biennio continuo post adeptum imperium pedem portā non extulit. nec aliās diu urbem reliquit. nam neque decorum, vt ratiocinatur Tac. 2. Annal. Principibus si vnā alterāve ciuitas turbet omittere urbem, vnde in omnia regimen. & vt Capitolinus, ne Imperatore absente sedes imperij à coniuratis occupetur. Liu. l. 3. de Terentillo, Is, inquit, Consulibus absentibus ratus locum tribunitis

bunitijs aëtionibus datum, per aliquot dies Patrum superbiam criminatus est, & postea, timebant Patres ne absentibus consulibus ingū acciperet. & Cic. 7. epist. 11. per fortunas quale tibi consilium Pompeij videtur: hoc quero quod urbem reliquerit: Ego enim ἀποπῶ tum nihil absurdius: urbem tu relinuas, ergo idem si Galli venirent. non est, inquit, in parietibus Respub. at in aris & focis: fecit idem Themistocles. fluctum enim totius barbariæ ferre. Urbs vna non poterat. At idem Pericles non fecit; annum ferè post quinquagesimum, cum præter mœnia nihil teneret, nostri olim urbe reliquâ captâ, arcem tamen retinuerunt.

Iterum ad securitatem Principis pertinet, ne quis vel hostem 26
Principem interficiat. Seuerus Pertinacis interfectores capite ^{Regicidas}
damnauit. Quod factum, ait Herodianus, incredibilem illi tum glo- ^{vliciscatur.}
riam attulit, tum etiam diutissimè imperandi securitatem. Fecit idem
Nero, Vitellius, Alexander, Baiazetes, Dauid, alij innumeri.
sunt qui credant Pilatum à Nerone capite plexum; quod Chri-
stum Iudæorum Regem supplicio affecisset: quamuis Nero Chri-
stianis infensissimus fuerit. adeoque non honore Christi: vt
Tacitus de Vitellio; non honore, inquit, Galbæ, sed tradito Principibus
more, munimentum in præsens, in posterum vltionem. sic & Decemui-
ri posituri imperium monent Patres, vt ipsis ab inuidia caueatur, nec
suo sanguine ad supplicia Patrum plebem assuefaciant. potius vt semper
sacrosanctos Principes, Magistratus, patricos vereri omnes do-
ceant. Quomodo, inquit Dauid, non timuisti mittere manum tuam in
Christum Domini? Quâ ratione nostro sæculo infame fuit suppli-
cium Mariæ Scotiæ. omitto causam religionis. neque maculam
abstersit præuia degradatio, & regni priuatio. sed oleum igni ad-
ditum est, & plura temeritatis apud plebem irritamenta: eoque gra-
uiora, quò speciem iuris induant, & sub illius umbra Monarchas
sub plebis suæ pedes projciant ipsi iure in alios statuto digni.

CAPVT XXXIV.

De statu Optimatum asserendo.

Videamus nunc de arcanis Optimatum. ea Aristoteles polit. 1.
lib. 4. cap. 13. ita attingit: Sunt autem illa arcana siue sophismata <sup>Qua Opti-
tum arca-</sup>
quæ ab Optimatibus apud populum prætexuntur quinque: Comititia, ^{na?}
Magistratus, Iudicia, Arma, & Armorum vsus atque meditatio.
Circa Comititia licere omnibus adesse, sed pœnâ dictâ maiore patricijs,
siue diuitibus si non adsint, quàm plebi. Circa Magistratus autem
non licere his qui magnum censum habent, renuntiare Magistratui;
plebi verò & pauperibus licere. Circa Iudicia pœnam decernere diui-
tibus